

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2013 r.

DOLiS/DEC- 436/13/23569,23579

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) po rozpoznaniu wniosku B. S.A. o ponowne rozpatrzenie sprawy skargi Pana M.I. na przetwarzanie jego danych osobowych przez ten bank, rozstrzygniętej decyzją administracyjną Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 15 maja 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402), nakazującą B. S.A. wyeliminowanie nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych Pana M.I. poprzez usunięcie jego danych osobowych zawartych we wniosku o kredyt hipoteczny,

- 1) **uchylam w całości zaskarżoną decyzję z dnia 15 maja 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402),**
- 2) **odmawiam uwzględnienia wniosku w sprawie skargi Pana M.I. na przetwarzanie jego danych osobowych przez B. S.A.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych dnia [...] sierpnia 2011r. wpłynęła skarga Pana M.I., zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez B. S.A., zwanego dalej Bankiem. Skarżący wskazał: „W czerwcu 2011r złożyłem w B. S.A. wniosek kredytowy, który zawierał bardzo obszerne dane na mój temat, m.in. informacje o całym majątku i posiadanych polisach ubezpieczeniowych, szczegóły zarobków. Wniosek o kredyt został negatywnie rozpatrzony przez bank. W dniu [...]06.2011r wystąpiłem pisemnie do B. S.A. o usunięcie danych osobowych związanych z ww. kredytowym. Pismem z dnia [...]07.2011r (...) bank odmówił usunięcia danych powołując się na art. 74 ust.2 pkt. 8 Ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości [Dz. U. z 2013 r. poz. 330] – przyp. GI]. W przedmiotowym przypadku przywołana ustawa nie ma zastosowania, gdyż bank nie prowadził dla mnie rachunku kredytu, ani innego produktu bankowego (...). nie istnieją podstawy prawne aby bank nadal przetwarzał moje dane dotyczące wniosku kredytowego”. Skarżący wniósł o „nakazanie bankowi dopełnienia obowiązku usunięcia moich [Skarżącego] danych osobowych”.

W toku postępowania przeprowadzonego w sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny.

1. Pan M.I. był klientem Banku w latach 1998-2010 i posiadał w Banku konto osobiste oraz kartę [...]. Dnia [...] czerwca 2011 r. Skarżący złożył jako współwnioskodawca kredytu wniosek o kredyt hipoteczny.
2. Bank wskazał w wyjaśnieniach z dnia [...] listopada 2011 r., że obecnie przetwarza dane osobowe Skarżącego w celu archiwalnym: 1) na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej ustawą, w usprawiedliwionym celu dochodzenia roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, 2) na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy w związku z art. 74 ust. 2 pkt 8 ustawy o rachunkowości. „Zakres przetwarzanych danych jest następujący: imię i nazwisko, dane adresowe, nr PESEL, seria i nr dowodu osobistego oraz dane z dowodu osobistego, nazwisko rodowe matki, nr NIP, miejsce urodzenia, data urodzenia, kraj zamieszkania, obywatelstwo, seria i nr paszportu, numer telefonu, adres e-mail, informacje o sytuacji zawodowej/zatrudnieniu, informacje o sytuacji finansowej/dochodach, informacje o sytuacji rodzinno-majątkowej, dane dot. produktów bankowych, dane z raportu pobranego z BIK”.
3. Bank w ww. piśmie potwierdził, że Skarżący pismem z dnia [...] czerwca 2011 r. zwrócił się do Banku o usunięcie danych, „uzasadniając swój wniosek faktem, iż nie posiada w Banku żadnych produktów”. Bank wyjaśnił: „(...) mimo że Skarżący nie jest już klientem Banku, to ze względu na posiadany uprzednio produkt bankowy – konto osobiste oraz kartę (...) Bank przetwarza jego dane osobowe w celach archiwalnych (...)”. Bank potwierdził, że Skarżący w 2011 r. złożył wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego, który został rozpatrzony negatywnie. W ocenie Banku: „W przypadku, gdy negatywnej decyzji dla danego wniosku, Bank powinien mieć między innymi możliwość wykazania podstawy prawnej dla pobrania z Biura Informacji Kredytowej S.A. raportu dotyczącego klienta. Wobec tego faktu Bank nie mógł przychylić się do wniosku Skarżącego, jednak w odpowiedzi do Klienta zapewnił, że dane te będą przetwarzane wyłącznie w celach wymienionych powyżej [tj. celach archiwalnych]” (kopia pisma Banku do Skarżącego z dnia [...] lipca 2012 r. w aktach sprawy)..

Po przeprowadzeniu w sprawie postępowania wyjaśniającego Generalny Inspektor decyzją administracyjną z dnia 15 października 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402) odmówił uwzględnienia wniosku Skarżącego. Taka decyzja znajduje się w aktach sprawy.

Natomiast do stron postępowania została wysłana decyzja z dnia 15 maja 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402) nakazująca Bankowi wyeliminowanie nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącego poprzez usunięcie jego danych osobowych zawartych we wniosku o kredyt hipoteczny. Decyzja została doręczona stronom dnia [...]maja 2012r.

Dnia [...] listopada 2012 r. (w terminie) do Biura GIODO wpłynął (nadany dnia [...] października 2012 r.) wniosek Banku o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją z dnia 15 maja 2012 r. Bank podniósł, że podstawą prawną pozyskania danych Skarżącego zawartych we wniosku o kredyt hipoteczny był art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.), stanowiący, że osoba ubiegająca się o udzielenie kredytu zobowiązana jest na żądanie banku przedłożyć dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny jego zdolności kredytowej. Zdaniem Banku: „W przypadku negatywnego rozpatrzenia

wniosku kredytowego, Bank nie ma obowiązku zwrotu przedmiotowych dokumentów, natomiast wyzbycie się wszystkich dokumentów (po każdej odmowie udzielenia kredytu) jest ryzykowne i może prowadzić do sytuacji, w której Bank nie będzie posiadał dowodu na okoliczność wykazania bezzasadności twierdzeń i roszczeń zgłaszanych przez osoby ubiegające się o kredyt. Powyższe stanowisko Banku znajduje pełne potwierdzenie w opinii Komisji Nadzoru Finansowego z dnia [...] lipca 2012r. (...) W ocenie Komisji nie ma przeszkód, by wniosek kredytowy wraz z załącznikami w postaci kopii oryginałów dokumentów, które miały znaczenie dla podjęcia negatywnej decyzji kredytowej pozostał w banku i podlegał archiwizacji”. Według Banku przetwarzanie danych na podstawie „art. 23 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 4 [ustawy] stanowi zatem przesłankę legalizującą przetwarzanie danych, gdyż Bank powinien mieć możliwość zabezpieczenia swoich praw na wypadek ewentualnych roszczeń związanych z prowadzoną działalnością. Nie bez znaczenia dla oceny działania banku w zakresie objętym decyzją są również częste przypadki wyłudzeń kredytów przez osoby wielokrotnie zwracające się o ich udzielenie kredytu, przedstawiające sfałszowane dokumenty, które mają za kolejnym podejściem umożliwić uzyskanie kredytu. Brak archiwalnej dokumentacji generuje ryzyko wystąpienia zdarzeń przestępczych i ponoszenia strat przez Bank Minimalizacja zagrożeń i ryzyka banku w tym obszarze również uzasadnia przechowywanie danych osoby, która złożyła wniosek kredytowy”. Ponadto Bank podniósł zarzut naruszenia przepisów postępowania administracyjnego, gdyż decyzja została wydana dnia 15 maja 2012 r., natomiast o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów, materiałów i zgłoszonych żądań (o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Dz. U. z 2013 r. poz. 267) Bank został zawiadomiony pismem organu z dnia [...] sierpnia 2012 r., tj. po wydaniu decyzji.

W związku z powyższym Generalny Inspektor pismami z dnia [...] listopada 2012 r. zwrócił się do Skarżącego i do Banku o przesłanie kopii doręczonej im decyzji GIODO wydanej w tej sprawie.

Każda z ww. stron postępowania przesłała do Biura GIODO kopię decyzji organu z dnia 15 maja 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402) nakazującej Bankowi wyeliminowanie nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącego poprzez usunięcie jego danych osobowych zawartych we wniosku o kredyt hipoteczny. Bank załączył ww. kopię decyzji do pisma z dnia [...] listopada 2012 r., w którym wniósł o uwzględnienie w tej sprawie decyzji z dnia [...] listopada 2012r. (znak: [...]) o odmowie uwzględnienia wniosku, podnosząc, że obie sprawy „są analogiczne pod względem stanu faktycznego i dotyczą tych samych przesłanek legalizujących przetwarzanie danych osobowych, natomiast w ocenie Banku” GIODO „zajął w każdej ze spraw odmienne stanowisko”.

Skarżący po zapoznaniu się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym przesłał do Biura GIODO pismo z dnia [...] stycznia 2013 r., w którym wniósł o oddalenie wniosku Banku o ponowne rozpatrzenie sprawy, podnosząc brak przesłanek do przetwarzania jego danych osobowych przez Bank na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Ponadto nie zgodził się w wyjaśnieniach Banku udzielonych pismem z dnia [...] listopada 2011 r., podnosząc, że ze względu na likwidację konta osobistego i karty [...] na przełomie lat 2000/2001 do przetwarzania jego danych nie może mieć zastosowania art. 74 ust. 2 pkt 8 ustawy o rachunkowości.

Skarżący nie wskazał w tym piśmie żadnych nowych okoliczności faktycznych ani dowodów.

Generalny Inspektor ustalił, że do stron postępowania została omyłkowo skierowana decyzja organu z dnia 15 maja 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402), nakazująca Bankowi

wyeliminowanie nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych Skarżącego poprzez usunięcie jego danych osobowych zawartych we wniosku o kredyt hipoteczny. Jednocześnie w aktach sprawy znajduje się decyzja GIODO z dnia 15 października 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402) odmawiająca uwzględnienia wniosku Skarżącego.

Po powtórny raz rozpatrzeniu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

1)

Art. 138 § 1 pkt 2 Kpa stanowi, że organ odwoławczy wydaje decyzję, w której uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tę decyzję - umarza postępowanie w pierwszej instancji.

Organ odwoławczy uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i rozstrzyga sprawę co do istoty, jeżeli dojdzie do przekonania, że decyzja jest nieprawidłowa. Decyzja jest nieprawidłowa, gdy postępowanie wyjaśniające lub tylko sama ocena zaskarżonej decyzji wykazały, że narusza ona przepisy prawa materialnego albo jest niezasadna. To stanowisko prezentowane jest też w doktrynie: „(...) rozstrzygnięcie merytoryczne organu odwoławczego może być niezgodne z rozstrzygnięciem organu I instancji. Będzie to miało miejsce wówczas, gdy rozstrzygnięcie organu odwoławczego, podjęte po rozpoznaniu sprawy, nie pokrywa się z rozstrzygnięciem organu I instancji. Wobec tego rozstrzygnięcie organu I instancji w ocenie organu odwoławczego jest nieprawidłowe z uwagi na niezgodność z przepisami prawa lub z punktu widzenia celowości. Niezgodność z przepisami prawa to niezgodność z przepisami prawa materialnego lub przepisami prawa procesowego przez ich rażące naruszenie lub ich wadliwą wykładnię. Podkreśla to NSA w wyroku z 28.5.1989 r., IV SA1278/88 (...) »Kompetencje organu odwoławczego obejmują zarówno korygowanie wad prawnych decyzji organu I instancji, polegających na niewłaściwie zastosowanym przepisie prawa materialnego, jak i wad polegających na niewłaściwej ocenie okoliczności faktycznych«. W przypadku odmiennego rozstrzygnięcia sprawy przez organ odwoławczy ma on kompetencje merytoryczno-reformacyjne. Zgodnie bowiem z art. 138 § 1 pkt 2, norma pierwsza, organ odwoławczy jest władny uchylić zaskarżoną decyzję albo w całości, albo w części i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy”. (B. Adamiak, J.Borkowski, „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz”, 7.wydanie, Wyd. C.H.Beck 2005, str. 603)

Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 110 Kpa organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. „Wypływająca z komentowanego przepisu zasada związania organu administracji publicznej wydaną przez siebie decyzją oznacza w aspekcie proceduralnym to, że decyzja, która została doręczona (ogłoszona) stronie, nie może być zmieniona ani uchylona przez organ, który ją wydał, inaczej niż w postępowaniu administracyjnym przewidzianym w kodeksie i z udziałem stron tego postępowania. (M. Jaśkowska, A. Wróbel, „Komentarz do ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego” (Dz.U.00.98.1071), LEX/el. 2013, komentarz do art. 110 Kpa).

W niniejszej sprawie stronom postępowania została doręczona decyzja nieprawidłowa, tj. decyzja GIODO z dnia 15 maja 2012 r. (znak: DOLiS/DEC-993/12/62399,62402), dlatego konieczne jest jej uchylenie przez organ na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa.

2)

W myśl art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych przez przetwarzanie danych osobowych rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, w tym ich udostępnianie.

Postępowanie administracyjne prowadzone przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych służy kontroli zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych i jest ukierunkowane na wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 ww. ustawy. Przepis ten stanowi, że w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, w szczególności: 1) usunięcie uchybień, 2) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych, 3) zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe, 4) wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego, 5) zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom, 6) usunięcie danych osobowych.

Ustawa o ochronie danych osobowych określa obowiązki administratora danych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek wskazanych w ustawie. Przepisem uprawniającym administratorów danych do przetwarzania danych osobowych osób fizycznych, w tym ich udostępniania, jest art. 23 ust. 1 ustawy, według którego przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych, 2) jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, 3) jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Każda z ww. przesłanek ma charakter autonomiczny i niezależny, są one co do zasady równoprawne, więc spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. W konsekwencji zgoda osoby, której dane dotyczą, nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, bo proces ten będzie zgodny z przepisami ustawy też wtedy, gdy administrator danych wykaże spełnienie innej niż zgoda przesłanki legalizującej przetwarzanie danych osobowych.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że Skarżący był klientem Banku w latach 1998-2010 i posiadał w Banku konto osobiste oraz kartę [...]. Dnia [...] czerwca 2011 r. Skarżący złożył jako współwnioskodawca kredytu wniosek o kredyt hipoteczny.

Bank wskazał w wyjaśnieniach złożonych w sprawie, że obecnie przetwarza dane osobowe Skarżącego w celu archiwalnym. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości jej przepisy stosuje się do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej m.in. jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego. Zatem są one zobowiązane także do stosowania wydanego na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit.a ww. ustawy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 329) w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Stosownie do § 49 ust. 2 tego rozporządzenia bank przechowuje dowody księgowe w oryginalnej postaci przez okres wynikający z przepisów art. 74 ustawy [o rachunkowości]. W myśl art. 74 ust. 1 tej ustawy zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe podlegają trwałemu przechowywaniu. Natomiast pozostałe zbiory, zależnie od ich rodzaju, przechowuje się co najmniej przez okresy wymienione w art. 74 art. 2 tej ustawy. W myśl jej art. 74 ust. 2 pkt 8

pozostałe dowody księgowe i dokumenty (tj. niewymienione w pkt 1-7 tego przepisu) przechowuje się co najmniej przez okres 5 lat. Podnieść należy, że obowiązek przechowywania przez banki dokumentacji w celach archiwalnych, wynikający z art. 74 ust. 2 pkt 8 ustawy o rachunkowości, jest wypełniany w celu realizacji uprawnień i obowiązków wynikających z tego aktu prawnego, czyli na podstawie przesłanki legalizującej przetwarzanie dawnych osobowych wymienionej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Wymaga podkreślenia, że zakres przetwarzanych przez Bank danych osobowych Skarżącego jest zgodny z zakresem wskazanym w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzania informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz. U. Nr 56, poz. 373).

Na uzasadnienie przedstawionego stanowiska organu warto powołać opinię Komisji Nadzoru Finansowego z dnia [...] lipca 2012 r., w której wskazano: ”W ocenie UKNF nie ma przeszkód, by wniosek kredytowy wraz z załącznikami w postaci kopii oryginałów dokumentów, które miały znaczenie dla podjęcia negatywnej decyzji kredytowej, pozostał w banku i podlegał archiwizacji. Niezależnie od celów archiwalnych, dane osobowe osób fizycznych i innych podmiotów, mogą mieć bardzo istotne znaczenie z punktu widzenia oceny ryzyka przez banki i mogą służyć do analizy statystycznej profilu ryzyka”.

Ponadto zasadne jest archiwizowanie danych osobowych wnioskodawców, którym bank odmówił udzielenia kredytu, jednak z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, zezwalającym na przetwarzanie danych osobowych w celu wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów administratora danych wtedy, gdy nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Ten warunek jest spełniony, jeśli osoby, od których dane są zbierane, dysponują informacją o pozostawieniu przez bank dla wyraźnie określonych celów, w razie odmowy udzielenia kredytu, dotyczących ich danych osobowych. W niniejszej sprawie Bank skierował do Skarżącego taką informację pismem z dnia [...] lipca 2012 r.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 2 i art. 22 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 13 § 2, art. 53 § 1 i 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) od niniejszej decyzji stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji za pośrednictwem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).